

Introducció al film

En realitat, *Modern Times* són una sèrie de gags entrelaçats on se'ns presenta el rodamón chaplinià com un obrer industrial que treballa en una cadena de muntatge d'una fàbrica, on realitza sempre el mateix tipus de feina: collar cargols. El film mostra les dificultats dels desheretats per sobreviure en un món deshumanitzat, però també l'esperança de la felicitat que ens ve representada per una història d'amor entre una noia òrfena, víctima de la Gran Depressió i el nostre heroi dels temps moderns.

Modern Temps és una aguda reflexió sobre el que ha suposat per a la Humanitat la idea de progrés desencadenat per la industrialització massiva. Chaplin adverteix sobre els perills de la deshumanització de les persones que entren en els engranatges industrials com si fossin una peça més, que es transformen en un apèndix del maquinisme i que es converteixen en un número.

Charles Chaplin va voler fer a *Modern Times* una crítica a la ultratecnificació del treball industrial i a la irracionalitat capitalista. Segons l'historiador del cinema Romà Gubern, *Modern Times* és un retaule tragicòmic social dels anys de la depressió, que no és tant una crítica contra el maquinisme industrial com una crítica de l'explotació inhumana de l'home per l'home. El film fou rodat entre 1935 i 1936, quan els efectes de la depressió econòmica iniciada el 1929 eren en el moment àlgid i els EEUU coneixien amb virulència les pitjors seqüeles del capitalisme: crisi, tancament d'empreses, atur i misèria obrera.

Rodada en uns moments en què el cinema sonor s'havia imposat totalment, Chaplin va voler remarcar amb la mudesca del personatge, la impotència de l'home davant la complexa maquinària social. La pel·lícula se situa a cavall entre el cinema mut i el sonor, ja que segueix totes les directrius de l'estètica silent i la pantomima, però introdueix una banda musical, nombrosos efectes sonors i algunes paraules.

FITXA DEL FILM

Títol original: **Modern Times**

Producció: **United Artists. EEUU, 1936**

Guió, direcció, música i muntatge: **Charles Chaplin**

Ajudant de direcció: **Carter de Haven**

Fotografia: **Roland Totherod i Ira Morgan**

Direcció musical: **Alfred Newman**

Durada: **83 minuts**

Intèrprets: **Charles Chaplin** (Rodamón); **Paulette Goddard** (La noia); **Henry Bergman** (L'amo del cafè); **Chester Conklin** (Un mecànic); **Stanley Sanford** (Obrer); **Allan García** (Director de la fàbrica); **Hank Mann** (Lladre); **Stanley Blystone** (Sheriff Couler); **Sam Stein** (Capatàs); **Juana Sutton** (Dona del vestit amb botons); **Myra McKinney** (Muller del pastor); **Lloyd Ingraham** (Alcaid).

ACTIVITATS

1.- Redacteu una sinopsi de *Modern Times* així com un comentari general del film que el relacioni amb la frase que l'encapçala: *Una història sobre la indústria, la iniciativa individual, la croada de la humanitat a la recerca de la felicitat.*

2.- Analitzeu el significat de les següents escenes en el context de la crítica que fa Chaplin a la deshumanització del treball i al capitalisme:

- a) Multitud d'obers que entren a la fàbrica/ramat d'ovelles.
- b) L'amo vigila per mitjà de pantalles gegants i llegeix el diari, fa puzzles... De tant en tant fa augmentar la velocitat del procés de treball.
- c) Cadena productiva i conseqüències de voler espantar una mosca.
- d) Prova de la màquina de menjar.
- e) Obsessió per cargolar tot allò que troba.
- f) Absorció de l'obrer per la màquina.

3.- Tornem a la màquina de menjar. Els seus fabricants l'anuncien dient: *Suprimeixi el descans del dinar!* Com valoreu aquesta frase de promoció? L'obrer que fa de conillet d'índies, en Chaplin, està lligat de mans i peus per la màquina. Quin simbolisme té aquest fet? Finalment, davant del fracàs de l'invent, el director de la fàbrica rebutja l'enginy dient: *No és pràctic.* Què us sembla aquesta resposta?

4.- En aquest primer moment de la pel·lícula assistim a la imatge més famosa de *Modern Times*, Chaplin des de dins dels engranatges i mecanismes d'una gran màquina, al damunt d'una enorme roda segueix collant cargols... Quin simbolisme ens vol transmetre Chaplin?

5.- Per què embogeix el protagonista? Quan surt de l'hospital el metge li diu que eviti les emocions fortes. En els plans següents veiem imatges de la vida de ciutat, fàbriques tancades, crisi... Què ens vol dir el film en aquest punt?

6.- Com arriba Chaplin a convertir-se en capdavanter d'una manifestació obrera?

7.- Com és la vida de la noia? A causa de què viu d'aquesta manera? Quina reacció té ella? Esteu d'acord en que robí?

8.- Com és la vida de Chaplin a la presó? Com es valora una societat en la qual alguns dels seus membres prefereixen ser a la presó en lloc de gaudir de la llibertat del carrer? Per què el protagonista prefereix viure dins la presó? Què hi ha fora que no li agrada?

9.- Hi veieu alguna mena de crítica en l'escena en què el pastor i la seva dona visiten la presó?

10.- Investigueu quins aspectes autobiogràfics apareixen en el film en relació a les nenes òrfenes i a la seva situació de desemparament ?

11.- Com contrasta l'opulència dels articles dels grans magatzems on Chaplin troba feina, amb la misèria dels aturats? Fixeu-vos que quan es produeix el robatori, un lladre, antic company de fàbrica del protagonista, diu: *No som lladres, tenim gana*. Com ho valoreu?

12.- Compareu la vida de Chaplin i de la noia a la barraca amb les formes de vida burgeses.

13.- Quina imatge se'ns dona de la policia al llarg del film? I dels funcionaris de serveis socials que persegueixen la noia? Tant la policia com els funcionaris, són obstacles per aconseguir la llibertat i la felicitat?

14. Quina és l'única escena en què sentim la veu de Charles Chaplin? Quina llengua parla? És intel·ligible? Es tracta d'un recurs còmic o pot tenir algun significat?

15.- Analitzeu el significat que té la darrera escena quan els protagonistes van per la carretera. ¿Sabeu que és la darrera escena del rodamón creat per Chaplin, protagonista de tantes pel·lícules?

16.- El film data de l'any 1936. Es va estrenar a Barcelona l'estiu d'aquell any i durant la Guerra Civil fou una de les pel·lícules amb més èxit en els cinemes de l'Espanya republicana. Per què creieu que va tenir tant d'èxit?